

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

12 DÉCEMBRE 1950.

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'arrêté-loi du 20 septembre 1945 sur l'organisation et le service des justices de paix.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'arrêté-loi du 20 septembre 1945 créa la fonction de juge de paix de complément, dans les cantons où les nécessités du service le requièrent; le nombre maximum des juges de paix de complément a été fixé à vingt.

Qu'est-ce que le juge de paix de complément ?

Le Rapport du Régent dit :

1° qu'il est un magistrat inamovible; il ne peut être privé de sa place, ni suspendu que par un jugement; son déplacement ne peut avoir lieu que par une nomination nouvelle et de son consentement (voir article 100 de la Constitution);

2° qu'il a toutes les attributions du juge titulaire;

3° l'arrêté qui le nomme désigne le ou les cantons qu'il est chargé de desservir concurremment avec le ou les titulaires.

En outre, l'article 3, paragraphe 2, de l'arrêté-loi susvisé dit :

« Le juge de paix de complément est choisi parmi les candidats réunissant les conditions légales requises du titulaire. »

En résumé, la situation du juge de paix de complément est la suivante : assimilation complète et totale entre lui et le juge titulaire dont il est le complémentaire, tant au point de vue des conditions requises pour être nommé qu'au point de vue de la nature et de l'étendue de ses fonctions.

Puisqu'il s'agit d'un magistrat dont les prérogatives, les devoirs et les obligations sont exactement les mêmes que celles du magistrat effectif, on se demande pourquoi il fut traité autrement qu'un magistrat effectif quant à son avancement dans la hiérarchie judiciaire.

12 DECEMBER 1950

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de besluitwet van 20 September 1945 betreffende de inrichting en de dienst der vrederechters.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Door de besluitwet van 20 September 1945 werd de functie van bijgevoegd vrederechter ingesteld in de kantons waar de dienst dit vereist; het maximum-aantal van de bijgevoegde vrederechters werd vastgesteld op twintig. Wat is een bijgevoegd vrederechter ?

In het Verslag aan de Regent wordt verklaard :

1° dat hij een onafzetbare magistraat is; hij kan van zijn plaats niet worden beroofd, noch worden afgezet tenzij door een vonnis; zijn overplaatsing mag alleen geschieden door een nieuwe benoeming en met zijn toestemming (zie artikel 100 der Grondwet);

2° dat hij al de bevoegdheden heeft van een titelvoerende vrederechter;

3° het besluit waarbij hij benoemd wordt, duidt het kanton of de kantons aan die hij, samen met de titularissen, te bedienen krijgt.

Bovendien bepaalt artikel 3, paragraaf 2, van bovenvermelde besluitwet :

« De bijgevoegde vrederechter wordt gekozen onder de kandidaten die voldoen aan de wettelijke voorwaarden welke van de titularis worden vereist. »

Kortom, de toestand van de bijgevoegde vrederechter is als volgt : volledige en totale gelijkstelling tussen hem en de rechter titularis bij wie hij gevoegd is, zowel ten aanzien van de voorwaarden die worden vereist om benoemd te worden als ten opzichte van de aard en de omvang van zijn functien.

Vermits het hier een magistraat geldt wiens voorrechten, plichten en verplichtingen juist dezelfde zijn als die van de werkelijke magistraat, vraagt men zich af waarom hij anders behandeld wordt dan een werkelijk magistraat, wat zijn bevordering in de rechterlijke hiërarchie betreft.

Le paragraphe 2 de l'article 3 dit que le juge de paix de complément ne deviendra juge de paix titulaire que par une nomination nouvelle; qu'il jouira du traitement du juge de paix de 3me classe. La loi du 1er juin 1949 a décidé par après qu'il jouirait du traitement du juge de paix de la classe immédiatement inférieure à celle du juge titulaire.

Le Rapport au Régent dit à cet égard : « Au sein des Tribunaux de première instance, les juges de complément prennent rang de plein droit dans le cadre des magistrats titulaires au fur et à mesure des vacances et sans nouvelle prestation de serment. Il n'en est pas de même pour le juge de paix de complément. Une nomination nouvelle est nécessaire pour qu'il devienne juge de paix titulaire et en ce cas, il devra prêter un nouveau serment. »

Le Rapport au Régent est muet quant à la cause de cette différence de traitement des juges de paix de complément et des juges de complément des Tribunaux. Ces derniers deviennent automatiquement juges effectifs au fur et à mesure des vacances. Pourquoi le juge de paix de complément d'un canton ne devient-il pas automatiquement juge de paix titulaire du dit canton quand la vacance du siège du juge effectif se produit ? On n'en décèle pas la raison et au contraire tout milite en faveur de l'entrée de plein droit dans le cadre des magistrats titulaires.

Le juge de paix de complément connaît bien le canton ou il exerce ses fonctions concurremment avec le titulaire; il est bien connu du greffe, du barreau, des justiciables.

Quelle serait la situation pénible pour le juge de paix de complément de se voir préférer un étranger, lors de la vacance du siège du titulaire effectif ? Ce serait en réalité pour lui une diminution de considération, car on ne manquerait pas d'insinuer que s'il n'a pas remplacé le titulaire, c'est qu'il n'avait pas les capacités et les mérites suffisants. Discrédit inéquitable qu'il faut éviter pour la considération du magistrat lui-même et de l'ordre judiciaire tout entier. Dépendance du magistrat à l'égard de l'exécutif pour un avancement conforme pourtant à la nature des choses.

Il n'y a cependant rien à craindre quant aux mérites du juge de paix de complément, puisque la loi prévoit précisément qu'il doit réunir les conditions légales requises du titulaire pour pouvoir être nommé juge de paix de complément.

Il y a donc là une erreur inexplicable à réparer par une modification à apporter à la rédaction de l'article 3, paragraphe 2, de l'arrêté-loi du 20 septembre 1945. Cette modification produira au surplus une économie pour le Trésor puisqu'elle évitera l'entrée dans le corps judiciaire d'un élément qui y est demeuré jusqu'ores étranger; car, si les nécessités du service ne le requièrent plus, il deviendra inutile de procéder au remplacement du juge complémentaire devenu titulaire.

Au point de vue terminologique, juge de complément égale juge complémentaire, juge qui sert à compléter le titulaire. Dès lors, le titulaire venant à disparaître, n'est-il pas rationnel et logique que ce soit celui qui l'a aidé à accomplir sa tâche qui lui succède à l'exclusion de tout étranger bien moins préparé que lui au service du canton ?

In paragraaf 2 van artikel 3 wordt bepaald dat de bijgevoegde vrederechter slechts titelvoerend vrederechter wordt door een nieuwe benoeming en dat hij de wedde ontvangt van de vrederechters 3de klasse. Achteraf werd door de wet van 1 Juni 1949 besloten dat hij de wedde zou genieten van de vrederechter van de klasse onmiddellijk onder die van de rechter titularis.

In dit verband wordt in het Verslag aan de Regent betoogd : « Bij de rechtbanken van eerste aanleg nemen de bijgevoegde rechters van rechtswege, in het kader der titelvoerende rechters, hun rang in naargelang er plaatsen openvallen en zonder nieuwe eedaflegging. Dat is niet het geval voor de bijgevoegde vrederechter. Een nieuwe benoeming is nodig opdat hij titelvoerend vrederechter zou kunnen worden en, in dit geval, zal hij opnieuw de eed moeten afleggen. »

In het Verslag aan de Regent wordt geen woord gerept van de reden van dat verschil in behandeling van de bijgevoegde vrederechters en van de bijgevoegde rechters van de rechtbanken. Laatstgenoemden worden automatisch titelvoerende rechters naargelang er plaatsen openvallen. Waarom wordt de bijgevoegde vrederechter van een kanton niet automatisch titelvoerend vrederechter van genoemd kanton wanneer de plaats van werkelijk rechter openvalt ? Men kan daarvoor geen enkele reden vinden. Integendeel, alles pleit voor het opnemen van rechtswege in het kader van de titelvoerende magistraten.

De bijgevoegde vrederechter kent het kanton goed waar hij zijn functiën naast de titelvoerder uitoefent; hij is goed bekend bij de griffie, bij de balie en bij de rechtsonderhorigen.

Hoe pijnlijk zou de toestand niet voor de bijgevoegde vrederechter zijn wanneer, bij het openvallen van de zetel van de werkelijke titelvoerder, de voorkeur wordt gegeven aan een onbekende ? Het zou in werkelijkheid voor hem een vermindering betekenen van de achting die hij geniet, want men zou niet nalaten te insinueren dat hij de titelvoerder niet vervangen heeft omdat hij niet de vereiste bekwaamheid en verdiensten had. Dat onbillijk diskrediet moet men vermijden uit eerbied voor de magistratuur zelf en voor de rechterlijke orde in haar geheel. De magistratuur hangt af van de uitvoerende macht voor een bevordering die nochtans uiteraard volkomen natuurlijk is.

Er valt evenwel niets te vrezen in zake de verdiensten van de bijgevoegde vrederechter, vermits in de wet juist voorzien wordt dat hij de wettelijke voorwaarden die worden vereist van de titelvoerder moet vervullen om tot bijgevoegd vrederechter te worden benoemd.

Wij staan hier voor een onverklaarbare vergissing die kan hersteld worden door een wijziging aan te brengen in de tekst van artikel 3, paragraaf 2, van de besluitwet van 20 September 1945. Die wijziging zal bovendien een besparing voor de Schatkist opleveren, vermits daardoor het opnemen in het rechterlijk korps wordt vermeden van een element dat er tot dusver vreemd aan was. Immers, indien de dienstvereisten het niet meer nodig maken, zal het overbodig worden over te gaan tot de vervanging van de bijgevoegde rechter die titelvoerder is geworden.

Ten opzichte van de terminologie, betekenen « juge de complément » en « juge complémentaire » allebei « bijgevoegd rechter ». Is het dan niet rationeel en logisch, wanneer de titelvoerder verdwijnt, dat hij die hem bijgestaan heeft bij het vervullen van zijn opdracht hem opvolgt, met uitsluiting van ieder onbekende die minder goed dan hijzelf voorbereid is voor de bediening van het kanton,

E. CHARPENTIER.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

L'article 3, paragraphe 2, de l'arrêté-loi du 20 septembre 1945 est remplacé par les dispositions suivantes :

« Le juge de paix de complément est choisi parmi les candidats réunissant les conditions légales requises du titulaire. Il devient de plein droit juge de paix titulaire du canton qu'il est chargé de desservir, en cas de vacance de la place et sans nouvelle prestation de serment. Il jouit du traitement égal à celui du juge de paix de la classe immédiatement inférieure à celle du juge titulaire. »

7 décembre 1950.

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

Artikel 3, paragraaf 2, van de besluitwet van 20 September 1945 wordt vervangen door de volgende beschikking :

« De bijgevoegde vrederechter wordt gekozen onder de kandidaten die voldoen aan de wettelijke voorwaarden die van de titularis worden geëist. Hij wordt, ingeval de plaats openvalt en zonder nieuwe eedaflegging, van rechtswege titelvoerend vrederechter van het kanton dat hij gelast wordt te bedienen. Hij geniet dezelfde wedde als die van de vrederechter van de klasse onmiddellijk onder die van de titelvoerende rechter. »

7 December 1950.

E. CHARPENTIER,
F. LEFERE,
A. DE GRYSSE,
L. DELWAIDE,
J. OBLIN,
M. JAMINET.